

Scandalul

ORGAN INDEPENDENT — CULTURAL, ECONOMIC ȘI DE INFORMAȚII — DIN VALEA CRIȘULUI ALB.

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET.
 REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
 BRAD.

ABONAMENTE: 80 lei anual, 6 luni 40 lei,
 Instituțiuni și bănci 150 lei.
 Muncitorii minieri 50 lei.

APARE ÎN FIECARE JOI

Cuvinte către muncitori

Au trecut numai câteva săptămâni de când au fost condamnați comuniștii, cari au provocat cunoscuta grevă dela atelierele C. F. R. Grivița, și totuși se mai găsesc uni cari le dau dreptate, spunând că muncitori prin această grevă au cerut o pâine mai bună.

Dreptatea aceasta pe care le-o dau, uni dintre noi muncitorilor greviști, constituie cea mai sfruntată minciună.

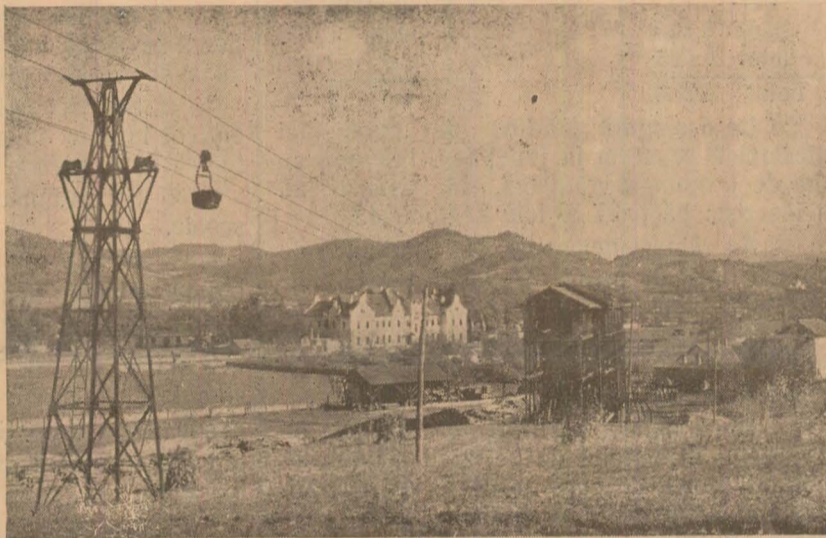
Și iată de ce: Muncitorii dela atelierele C. F. R. Grivița au plăți mari, dela 3500 lei până la 8500 lei, deci salariile lor sunt mai mari decât a unui profesor sau învățător.

Prin urmare prin ce sunt acești muncitori mai de plâns, decât cei mai mulți funcționari a căror salarii abia dacă ajung la 3000 lei și cari mai ani trecuți n'au fost plătite cu lunile nici până azi?

Deci muncitorii dela atelierele Grivița, nu s'au dedat la dezordini din cauză că ar fi avut salariile prea mici, ci pentru că așa ordona Moscova, prin agenții ei provocatori, ca Iacobovici Bella născută Rabinsohn, care dela Berlin

dădea instrucțiuni și dispunea de muncitorii C. F. R. din toată țara.

Da, la ordinul Moscovei muncitorii dela atelierele Grivița, au declarat greva și pentru ea au intrat la pușcărie vreo 6 pe viață, iar alții pe câte 20 — 5 ani muncă silnică.

Gara și funicularul din Brad.

Nu știu când vor ajunge muncitorii români să înțeleagă că lupta pe care o duc ei, la ordinele Moscovei, sau a conducătorilor lor străini, este zadarnică fiindcă starea lor nu-i mai rea decât a funcționarilor de stat, sau decât a muncitorilor din alte țări.

Doresc muncitorii români s'ajungem c'an Rusia? În cazul acesta se înșală amarnic, căci nu cunosc regimul

(Continuarea în pag. 2-a)

Premii pentru activitatea culturală a învățătorilor

Ministerul instrucțiunii a hotărât să răsplătească activitatea culturală a învățătorilor prin premii în bani (500 lei premiul cel mai mare), diplome, cărți, calificări în statul personal, decorații, etc.

Învățătorii vor concura în județul lor pentru 10 premii.

Premiul I va fi acordat celor cari vor realiza dela 1 Octombrie a. c. până la 1 Iulie 1934, în comuna lor următoarele:

1. Dacă vor face cursuri cu alfabetii în cel puțin două ședințe săptămânale, timp de 4 luni.

2. Dacă vor isbuti să facă cititori ai bibliotecii $\frac{1}{3}$ din știutorii de carte din sat, din cărțile cuprinse în catalogul publicat de minister.

3. Dacă vor asigura școlii o frecvență cât mai completă potrivit capacității sălii de clasă și înscrierii, de pe recensământ.

4. Dacă vor fi făcut 20 de șezători de citire și dacă vor fi ajuns să

formeze cititori la ședințele de lucru prin casele oamenilor.

5. Dacă vor isbuti să facă, de fiecare post, câte cel puțin 2 abonați individuali sau în grupuri de săteni, la reviste și foi populare alese de minister în afară de cele politice.

6. Dacă vor face „ora de șezătoare“ în clasă cu elevii, săptămânal și vor împărți elevilor cărți din bibliotecă.

7. Celor cari au făcut timp de un an cel puțin patru producții cu teatru, jocuri și cântece cu flăcăii și fetele.

8. Dacă vor izbuti să adune prin orice mijloace cel puțin 500 lei de post pentru inzestrarea și întreținerea bibliotecii.

9. Dacă vor face o anchetă monografică pentru cunoașterea satului și a regiunii, după planul dat de minister.

Celelalte premii se vor acorda celor cari vor îndeplini o parte din condițiile arătate sau cari au o activitate mai redusă.

Controlul concurenților se va face de către organele școlare și delegații instituțiilor în colaborare.

Buletin politic.

INTERNE

Frământările din partidul Național Tărănesc continuă.

*

D. Vaida a avut Marți o audiență la M. S. Regele, unde a făcut un expozen asupra ultimelor evenimente politice.

*

Se crede că și d. R. Boilă este amestecat în afacerea comenzi de armament dela fabrica Skoda.

*

În ultimul timp se vorbește tot mai mult de împăcarea celor două partide liberare: duciștii și georgiștii.

*

Se spune că datorită demersurilor făcute de d. N. Titulescu, ministru nostru de externe, asociațiile de detentari străini — au acceptat începerea negocierilor pentru o dală care se va fixa pentru plata transferului.

*

D. Oct. Goga, șeful partidului Național-agrar, se află la Roma.

*

Zilele acestea se va semna, în capitală, acordul comercial tratat și încheiat de curând cu Grecia.

*

În ședința Biroului naț. țăr. ținut Marți după amiază, s'a hotărât cu unanimitate excluderea din partid a d-lor Zaharia Boilă, Ilie Lazăr și Aurel Leucucița.

EXTERNE

D. Herriot, se găsește la Moscova. D-sa se interesează de toate progresele realizate de industria rusă.

*

Se spune că mareșalul Pilsudski va vizita Moscova, cu prilejul aniversării revoluției.

Cu această ocazie — cred politicianii — se vor îmbunătăți mult relațiile polono-sovietice.

*

Germania se pregătește de războiu. Zilele trecute, Hitler a organizat o paradă militară la care au participat 200.000 de milițieni.

*

D. Mușanoff, preș. consiliului, a declarat că a fost informat oficial că d. Goemboes, preș. cons. ungar, va sosi la Sofia la începutul lunii Nov.

*

Rusia sovietică datorează germaniei 50 miliarde lei.

Iar Stalin are în străinătate pe numele său 20 milioane dolari.

*

În Cuba a izbucnit o nouă revoluție.

*

Asupra Americi s'a abătut o furtună extrem de violentă care a provocat mai pagube. Sunt și victime.

bolșovic de peste Nistru, care nu numai că n'a dat Rușilor o viață mai fericită ci din contră, după ce le-a nimicit împărăția, le-a luat pământul și credința.

Deci în Rusia de azi omul a ajuns ca un dobitoc căruia îi este interzis să mai creadă în ideea de patrie, de libertate și de Dumnezeu, fiindcă așa vreau șefii bolșevicilor, pentru cari nu mai există suflet ci numai burtă.

Despre acest fapt ne vorbește și fostul prinț Vasile Popovici (din Repedeș-Maramureș) reintors luna trecută din Rusia, care ne spune că „pe drumurile siberiene se târâsc pe burtă mii și mii de bolnavi de holeră și tifos cari îți ațin calea, turbați de foame, cerând de mâncare“. După ultimele știri, în Rusia până acum au murit 8 milioane de oameni din cauza foametei, fiindcă în raiul bolșovic bani nu-ți folosesc la nimic, nu poți cumpăra de mâncare fără bon de hrană.

Tot V. Popovici, ne mai spune că bisericile au fost transformate în magazine, birouri de poliție, teatre, etc. fiindcă așa susțin comuniștii la orice ocazie că biserica trebuie nimicită fără cruțare pentru binele omenirii. Și când te gândești că toate aceste chinuri se fac pe pielea celor 160 milioane de Ruși, de către comitetul central executiv al revoluției rusești, care numără 503 membri și dintre cari numai evrei sunt 406.

Pentru comitetul acesta omul este un dobitoc, care dacă nu-i condamnat la muncă silnică, sau la moarte prin foame e împușcat pur și simplu.

Deci pentru nebuni aceștia de peste Nistru și pentru conducătorii lor, cari n'au nimic comun cu sufletul acestei țării fiind străini, se luptă și înfundă pușcăriile muncitorii români.

De 15 ani fleoarta comunistă joacă pe pământul acesta, unde a strigat setea de viață a României, voind să ne fericească, nu uitați, numai în cazul când vom deveni cu toți niște dobitoci.

Și mă întreb la ce bun? Pentru minciuna roșie de peste Nistru?

Emil Popa.

Alduitul de birău

Alduitul de birău

Doamne dăi ce gândesc eu!

Pentru'un leu că n'am dat dare

Mi-a loat șuba din spinare

Pentru'un ban, arunc rămas

Mi-a loat strujacul din cas.

Alduitul de birău

Tune drac în neamul tău,

Să te beie boala rea

Cum băuși tu punga mea.

Auzit dela: Vlad Isaie — Ruda. Din colecția de poezii „Comori îngropate“ de: S. Ciucescu.

Inceput de carieră

de: Mibo

1. Pedepsa.

— Clasa VI va rămâne în patrat până la 10“.

Era clasa mea care nu stătea liniștită. Căci, dragă Doamne, eram băeți mari și parcă ne rușinam să stăm la rând ca niște copii. De aceea dl director, îndată, după „Bună seara băeți“ — ne-a adăugat această dispoziție... plăcută!?

În patratul școlii normale „Vasile Lupu“ era acum liniște mormântală. Cei șase sute de elevi, în coloane de doi, pe clase, supraveghiați de șefii de meditații, așteptau rugăciunea. Un semn făcut de „elevul de serviciu“ și din șase sute de piepturi se înalță în slăvile porțiunii de cer, cuprinsă de cele patru aripă ale internatului, corul în nenumărate voci, — Toți cu inimă curată. — Se cetește lista plantoanelor de noapte și rând pe rând fiecare

Situația generală a învățământului primar din jud. Hunedoara la finele anului șolar 1932|33

Conform datelor celui mai nou recensământ, județul nostru are o suprafață de 7.695 Km. pătrați, cu 418 comune din care 5 urbane și 413 rurale, cu o populațiune de 331.677 locuitori, repartizându-se 41 locuitori de Km. pătrat. După naționalitate 82% din locuitori sunt Români iar restul de 18% sunt Germani, Maghiari, Evrei și alte naționalități.

Cu privire la numărul copiilor din județ pe baza recensământului școlar din 1932, situația se prezintă în felul următor:

Dela 5—16 ani sunt: băeți	28.936
fete	27.423
Total	56.359

Dela 5—7 ani sunt: băeți	5.391
fete	5.293
Total	10.684 copii o-

bligăți a urma școalele de copii mici.

Dela 7—16 ani sunt: băeți	23.545
fete	22.130
Total	45.675 copii o-

bligăți a urma școala primară.

Dela 16—18 ani sunt: băeți	3.020
fete	2.598
Total	5.618

Dintre acești copii au fost înscriși și au urmat la școală:

La Grădinele de copii de Stat.

Inscriși:	Au urmat regulat:
băeți 1.163	băeți 1.098
fete 1.123	fete 990
Total 2.286	Total 2.088

La o singură grădină de copii mici confesională ce avem în județ (ev. luterană cu limba de propunere germană, în Orăștie) au fost înscriși: băeți 27 și fete 21 total 48.

Au rămas neînscrisi la grădini de copii din lipsă de local, etc. băeți 4.201, fete 4.149, total 8.350.

Au funcționat în anul școlar 1932|33, în tot județul 39 grădini de copii de Stat cu 50 învățătoare conducătoare.

După noile repartizări de posturi pe baza bugetului statului de pe anul curent au rămas 36 școale de copii mici cu 44 posturi, dintre cari 41 ocupate cu titulare și 3 sunt libere pe data de 1 Septembrie 1933.

Situația școlilor primare.

La școalele primare de stat au fost înscriși: băeți 18.915.—
fete 16.036.—
Total 34.951.—

Dintre aceștia au urmat regulat: băeți 14.053.—
fete 10.475.—
Total 24.528.—

Au fost promovați: băeți 11.499.—
fete 8.311.—
Total 19.810.—

Din totalul elevilor de 45.675, obligați a urma școala primară au fost înscriși la școalele primare de stat 34.951 elevi și la școalele confesionale min. 2.279 „

Total 37.230 elevi.

Au rămas neînscrisi din lipsa de posturi, localuri etc. 8.445 copii.

Din elevii înscriși au fost promovați 57% iar dintre cei ce au urmat regulat au fost promovați 82%.

După noua repartizare a școlilor județul nostru are 391 școale primare de stat, cu 636 posturi dintre cari 589 ocupate cu titulari iar 47 libere pe data de 1 Sept. 1933.

De fiecare învățător se vine un număr de 53 elevi.

În județ au mai funcționat și 32 școli primare confesionale minoritare, cu 57 de învățători, revenindu-se de fiecare învățător 42 elevi.

La examenul de absolvirea învățământului primar s'au prezentat 461 elevi dintre care români 341, maghiari 81, germani 36 și 3 evrei.

Constatări cu privire la mersul învățământului.

Anul școlar a început și s'a încheiat conform legii.

Frecvență bună s'a constatat la 78 școale. Frecvență slabă s'a constatat la 309 școale.

Cursuri complimentare s'au ținut la 163 școale.

Ateliere școlare de tâmplărie au funcționat pe lângă 22 școale, dintre care două cu maștrii plătiți de stat.

Ateliere școlare pentru fete au funcționat pe lângă 5 școale, dintre care două școale au avut maestre plătite de stat.

Școli complimentare cu caracter practic agricol la care au predat agronomi, au funcționat 7, iar numai cu învățători 79.

S'au ținut cursuri pentru adulți la 25 școale.

În privința înzestrării școlilor cu materialul didactic necesar s'a constatat că: 45 școale au materialul didactic necesar complet. 322 școale au materialul didactic necesar ne-complet. 20 școale nu au de loc material didactic. Dela Casa Școlilor au primit material didactic începând din anul 1922, un număr de 339 școale.

Muzee școlare sunt la 29 școale.

Biblioteci școlare sunt pe lângă 266 școale cu un număr de 54.673 volume, dintre care au fost citite în cursul anului școlar 23.661. 121 școale primare nu au biblioteci școlare.

Școale cu coruri de elevi și bisericesti sunt 77. Cooperative școlare 15 și 22 cu case de economii.

Au grădini școlare 190 școale, iar 80 școale sunt împroprietărite cu teren de experiență agricolă.

Au funcționat 42 cercuri culturale cari au ținut 242 ședințe. Ședințe și șezători culturale conduse de învățători s'au ținut în 232 de comune.

În județ au mai funcționat începând cu acest an și 5 cercuri culturale regionale.

clasă trece la culcare... Numai clasa noastră, rebela, rămâne ținută în loc, de astădată, în cea mai perfectă ordine.

Era o seară frumoasă de Mai. Porțiunea de cer, de deasupra închizitorialului nostru „patrat“, era presărată cu mii de stele. Înspre Nord, steaua polară clipea des. Am fi dorit să vedem și „urgsa margie“ cum îi zicea profesorul nostru de astronomie, poreclit de noi „sec la tete“, dar zidurile internatului, nu ne permiteau...

Bazăitul din dormitoare s'a liniștit. Unii poate au și adormit. Ce bine ar fi să fim alături de ei!... Căci nu știu cum, când omul e pedepstit, dorește cu însetare tocmai aceia ce i s'a luat, sub formă de pedeapsă. Ni se muiau picioarele, ni se lipeau genele, ne simțeam lipsiți de orice vlagă și fiecare secundă, ne părea un ceas.

Dar iată că de noi se apropie d. director. Fețele noastre se înseninează. Din sufletul

fiecăruia dispăre orice urmă de revoltă. Ne suportam pedeapsa cu plăcere, când ne gândeam că e pornită, dela cel mai drag al nostru, directorul.

— „Di și nu sânteu cum si cadî, di-horior!“? ne dojeni directorul printre întreaga dantură de aur. „Mai aveți câteva zile, apoi veți ieși în viață, undi trebuie să fiți egzemplu di corectitudine; și voi chițigoilor, nu respectați nici rugăciunea. Viața nu-i gioacă, nu-i nici buchăi. Veți vede voi, numai după ci părăsiți băncile școlii. În lume, nu vă așteaptă cu masa întinsă. Dacă vrei să existi, dacă vrei să te împui în societati, trebuie să muncești, să creezi ceva, să produci, dar cinstit și cu omenie!...“

— „D-le director, — interveni Mihalache D-tru șeful cl. VI — noi regretăm că v'am supărat pe Dv. Astfel nu ne putem aștepta să rămâneți cu noi câteva clipe“.

— „Ci spui tu Mihalache? Di regreti?... Di regretii voastre sânt sătul. Dacă vref' ca regretii si aiba valoare; trebuia să le aveți înainte de a faci ci ați făcut“.

Cuvântare

ținută la sfințirea „Crucei-Monument“ al eroilor din com. Mihăleni.

Abia au trecut trei luni de când am înălțat rugăciuni ferbînți pentru sufletele iubitorilor eroi, cari azi își dorm somnul de veci prin diferitele colțuri ale țării, cu sau fără cruce la capetele lor. Avându-i pururea în sufletul nostru, în tot anul la Înălțarea D-lui, au fost și vor fi preamăriți și slăviți de toate popoarele, ca cei mai mari luptători, ca cei mai mari mucenici cari numai pentru binele și fericirea noastră s'au jertfit.

Ca, amintirea lor să rămână din neam în neam, scrisă cu litere de aur în istoria neamului nostru și ca numele lor să nu piară, ci să lase urme pentru toate veacurile, noi ne-am năzuit din toate puterile, ca numele eroilor din această comună căzuți în războiul mondial, să-l eternizăm pe o lespede de piatră comemorativă, servindu-le tot odată și de cruce, pentru căpătâiul fiecărui erou, al cărui nume se află scris pe dânsa.

Această „Cruce-Monument“ pe care am înălțat-o noi azi aici, în memoria lor și pe care azi o sfințim cu solemnitate, va servi, ca o amintire pentru toți fiii acestei comune.

Peste câteva zeci sau sute de ani, vor ceti strănepoții pe acest monument — numele strămoșilor lor și vor zice: D-ne iartă-le sufletul și le fă loc de odihnă, căci cu trupurile lor au rupt granițele cele nedrepte și le-au mutat acolo unde de mult se cereau, iar cu sângele lor, au tras cu roșu noile granițe întărindu-le pe veci.

Cu timpul, trecând veacuri după veacuri, amintirea eroilor va rămâne în istorie, anonimă, pe când aceasta „Cruce-Monument“ nu-i va lăsa în uitare, ci de câte ori va trece pe lângă ea viitoarea generație, îi va trezi conștiința și îi va pune în vedere, datorința cea sfântă, ce i se cere, față de acei mari eroi și față de tara făurită de ei.

Această datorie sfântă trebuie s'o avem și față de Horea, Cloșca și Crișan, pentru că ei au fost cei dintâi, cari au încercat să scuture jugul iobăgiei, ce greu ne apăsă. Trebuie să-i venerăm ca pe niște adevărați martiri, trași pe roată, căci ei au fost prin munți — ca Ioan Botezătorul în pustie — niște pregătitori și înainte mergători ai acestor eroi.

Datorința sfântă avem și față de Marele Rege al Munților, Avram Iancu, care a luat inima în dinți și a plecat la izbandă. N'a putut suferi, să-și vadă neamul oprost, n'a putut suferi să-și vadă frații chinuți și asupriți de Unguri, ci a pornit lupta dărză pentru liberarea poporului româ, de sub jugul străin. Avram Iancu a fost un al doilea Moise, pe care D-zeu l-a ales din sânul poporului, ce suferea în robie și l-a trimis în fruntea Moților chinuți de nemeși unguri ca să-i libereze. Toiagul lui Avram Iancu, cu care făcea minuni, era tulnicul de doage, făcut de Moții lui. Cu acest tulnic strângea poporul de prin munți și văi, în lagăre și cete de bărbați și femei, tineri și bătrâni, cu coase, securi, sape și nădejdea în D-zeu, să rupă lanțurile iobăgiei.

Cu câtă dulceață a sunat tulnicul lui Iancu, vestind tuturor că a sosit ziua libertății.

De câte ori auzim și azi tulnicul, ne amintim de lagărul lui Avram Iancu.

Azi, ne-am adunat în lagăr de sărbătoare mare, însă nu în lagăr de eliberare, ci în lagăr de recunoștință, de reculegere sufletească, cu toții, într'un suflet și cu glas să proslăvim și sărbătorim, pe cei mai mari eroi, martirii neamului nostru și să lăsăm ca amintire această „Cruce-Monument“ urmașilor. Ea va sta ca o sentinelă, înfruntând toate întemperiile vremii, pe fiecare călător il va opri și-i v'a povesti despre marea vitejie și marea eroism al eroilor din această comună și despre jertfa lor pe altarul patriei.

Acest imbold al dragostei de neam, țară și recunoștință față de eroii noștri, ne-a îndemnat să înălțăm această „Cruce-Monument“. Pentru acoperirea speșelor, am recurs și la Soc. „Mica“ din Brad, care ne-a oferit cu cea mai mare dragoste, cel mai mare ajutor, căreia și pe aceasta cale îi exprimăm cele mai călduroase mulțumiri. De asemenea aduc mulțumiri episcopiei și celor cari prin ajutorul lor au contribuit la înălțarea acestei „cruce-monument“. Mulțumim d-lui protopop al tractului Zarand, I. Indrei care a primit invitarea noastră de a lua parte la sfințirea crucii.

Și acum înălț rugăciunea mea către Bunul D-zeu, și mă rog ca sufletele eroilor, să le odihnească în pace, iar nouă celor vii să ne dăruiească liniște și pace să folosim moșia ce ne-au lăsat-o desrobită în veci vecilor.

Amin! Păr. Miron Popoviciu

Doleanțele muncitorilor minieri din ținutul Zarandului

Chestiunea cotizațiilor suplimentare. — În atențiunea Casei centrale a asig. sociale.

Brad. — Prin noua lege de unificare a asigurărilor sociale din 8 Aprilie a. c., muncitorii minieri ai soc. „Mica“ din Brad sunt loviți cât se poate de greu, deoarece sunt obligați ca pe lângă cotizațiunile de pensie din regimul general, ce le achită toți muncitorii din întreaga țară, să mai achite la Casa asigurărilor sociale și cotizațiuni suplimentare pentru fondul de pensie.

Aceasta deoarece art. 128 din noua lege, ce arătăm mai sus, obligă pe toți „membrii fostelor Case miniere frățesti (Bruderalde) să suporte și o cotizație suplimentară, pentru acoperirea drepturilor de pensie de invaliditate, bătrânețe și urmași ale pensionarilor acestor Case, peste cele stabilite potrivit regimului general“.

Prin decizia ministerială Nr. 202759 a. c. a ministerului muncii, muncitorii ce au avut Casă minieră frățească pe lângă întreprinderea unde sunt angajați, au fost impuși la următoarele cotizațiuni suplimentare: cl. I, 140 lei; cl. II, 120 lei și cl. III, lei lunar, în afară de partea egală ce trebuie să o achite patronul.

E adevărat că pe lângă soc. „Mica“ Brad a existat Casă minieră frățească — asemenea Casei de asigurări sociale de azi, — însă fondul acesteia în sumă de șase milioane lei, adunat numai din munca muncitorilor și-a

antecesorilor lor, le-a fost luat și înglobat la fondul de pensie a Casei centrale a asigurărilor sociale. Prin astfel de dispozițiuni, angajații întreprinderilor, ce au avut pe lângă ele Case miniere frățesti, sunt nedreptățiți de două ori: mai întâi li s'a luat fondul adunat de ei, apoi tot lor li s'au impus cotizațiuni suplimentare.

Dar mai sunt și alte mari neajunsuri ce le-a creiat muncitorilor noua lege a asigurărilor sociale: deși s'au urcat enorm cotizațiunile, totuși pensiunile muncitorilor au fost scăzute, iar vârsta de pensionare a fost urcată la 60 ani pentru muncitorii din mină și la 65 ani pentru cei ce lucrează la suprafața minei, cerându-se însă tuturor 35 ani de serviciu. Fiind oameni săraci, cei mai mulți dintre lucrătorii de aici din ținut, intră de obicei în mină la frageda vârstă de 16—18 ani, însă munca istovitoare ce depun, fumul de dinamită, praful dela mașini și aerul greu de mină, în câțiva ani de zile îi transformă în niște umbre om nești, palizi și slabi, mai toți predispuși spre tuberculoză. De ce dar li s'a urcat tocmai muncitorilor din mină anii de serviciu și vârsta de pensionare și li s'au impus grele cotizațiuni de pensie, când e notoriu faptul că nici 5% dintre minieri nu mai ajung să beneficieze de pensie!

Statul nu vrea să aibă o muncitorime sănătoasă fizicește și moralicește?

Dar cu toate fondurile mari ce adună, Casa centrală a asigurărilor sociale în cele mai multe cazuri refuză să achite celor îndreptățiți, ajutoarele ce li se cuvin de: boală, accidente, maternitate și deces, sub motiv că nu au fondurile necesare, iar asigurații bolnavi riscă să moară de foame și frig în spitale, fără medicamente și pansamentele necesare.

Ce întrebunțare li se dă atunci sumelor mari, ce se adună din cotizațiuni, dacă muncitorii nu sunt ajutați nici într'un fel de Casa centrală a asigurărilor sociale?

Sindicatul independent național al muncitorilor din industria minieră „Crișul Alb“ cu sediul în comuna Crișcior, jud. Hunedoara, a înaintat până acum două memorii-proteste către ministerul muncii și către Casa centrală a asigurărilor sociale, cuprinzând toate doleanțele muncitorilor minieri din ținutul „Zarandului“, însă până acum fără nici un rezultat.

Ne permitem să atragem atențiunea atât a ministerului muncii, cât și autorităților superioare, asupra încordatei stări de spirit ce a creiat între muncitorii minieri de aici noua lege de unificare a asigurărilor sociale, pe care o credem absolut necesară, însă să fie adaptată realității, aducând astfel un real folos muncitorilor și rugăm a se lua imediat măsurile necesare revenindu-se la deciziuni echitabile.

D. Zapan

Sfaturi practice.

Alifie pentru arsuri

Se ia o lingură de untdelemn, o lingură de untură proaspătă, o lingură var nestins, o lingură spirt și o lingură zahăr alb.

Se amestică bine la un loc până se face alifie. Cu alifia aceasta se unge locul ars, seara și dimineața.

— Dar, — întrerupse un elev, — la Bădeni este școala normală mixtă. În Ardeal sunt multe școli secundare mixte.

— Da, la Bădeni se va desființa în curând. Și în Ardeal sânt. Au luat ființă sub influența Sașilor. Dar nu compară voi temperamentul Sasului cu al Românului. Așa, după părerea voastră, și viața țaranilor noștri dila munți, o fi coeducație. Toată vara convețuesc pe munți. Bătrânii dorm în conaci, și tinerii pi fan în pod... Moralitatea însă, este scăzută...

Și problema coeducației fu discutată în amănunțimi. Timpul a trecut pe nesimțite. Ciasul din fața cancelariei sună unu după miezul nopții. Directorul plecă. Nouăzeci și patru de glasuri strigară: „Să trăiți d-le director!“ Peste puțin se auzea numai ciasul din fața cancelariei „Tic, tac; tic, tac!...“

◆◆◆◆◆

— Dar ci vă vâriți în sufletul meu? — se răsti directorul, văzând că ne adunasem roată împrejurul său.

— D-le director, vă rugăm vre-un sfat pentru diplomă, — întrerupse Buruiană Mihai. Suntem informați că va fi foarte strict anul acesta.

— Nu vă gândiți voi la „strictete“. Voi studiați zi și noapți; dar nu pentru diplomă. Capacitatea estî un fel de portită pe cari ieși în viață. Comisia ti întreabî di bilet, așa cum sunt întrebați, în Apus, călătorii, pi peronul gării. În viați, în munca ta di toată zilele, nu ai nevoie di acest bilet. Acolo trebuie să fii om în înțelesul superior al cuvântului. Pentru aceasta pregătiți-vă voi. Să fii în stare a te impune tuturor prin purtare, prin pricepere, spirit de creație, să faci ceva în binili obștesc să rămână di pi urma ta.

Mulți dintri voi doar sunt răzăși. Răzășul face o fântână la răspântie de drumuri.

Cine trece, să beie apă și să zică bodaprosti. Să se răcorească și să zică, Dumnezeu să-i dea sanatați celui ce-a zidi fântâna. Ambiția asta s'o aveți și voi. Si nu zică nimini c'ați umbrît pământul di giaba...

— Am auzit că dăm diploma împreună cu fetele dela Mihail Sturza?... —

— Ei și, vi-i frici di feti?

Un, „nu-u-u!“ trăgănat acoperi câteva clipe de reflexie a fiecăruia. „Coeducație“ zise unul... Atât i-a trebuit directorului.

— Ci coeducație? Voi știți ce-i coeducația. Are ea unili avantaji, dar pentru noi Români, are mai mulți desavantaji.

Și partia interesanti estî, că vouă vă plac tocmai defectele coeducației. Coeducația, a dat greș în America, în țările nordice, la pooare cu 20 (!) pulsați pe minut. Cum crediți că s'ar putea aplica la noi? Noi, de origină latină, noi, pe care ne stăpânești încă animalitatea, vreți să facim coeducație?

Sportive.**„Gloria C. F. R.“ Arad — „Mica“ Brad
7—0 (2—0)**

În ziua de 27 August, pe arena sportivă din Gurabarza, s'a disputat un match amical de foot-ball între „Gloria C. F. R.“ Arad — și „Mica“ Brad. A fost cel mai important match de foot-ball al sezonului nu prin faptul că s'a terminat cu scorul de 7—0, ci datorită jocului pe care l'au practicat gloriști de o superioritate necontestată. Deși matchul s'a desfășurat într'un sat, totuși a luat proporțiile unui match de oraș, căci peste 1000 spectatori au urmărit evoluția mingiilor isbite cu piciorul de jucători.

Gloria a reușit prin scorul de 7—0 să facă o demonstrația destul de ridicată, dobândind astfel o victorie strălucită asupra „Micii“, de prezent o echipă modestă, ce-i drept, însă nu de neglijat într'un viitor cât mai apropiat.

În tot timpul matchului gloriști au furnizat un joc de câmp superior adversarilor atât în ce privește tehnica cât și rezeziunea. Atacurile gloriștilor au fost susținute cât se poate de omogen cu pasuri scurte și foarte rezezi, rezezind astfel de nenumărate ori să pericliteze poarta lui Henrich. Dar mai presus de toate, jucătorii oaspeților au știut să-și păstreze locul pe teren, încât nici-o minge nu le-a scăpat. În genere jucători „Gloriei“, cum s'ar zice, au fost la înălțime, unii dintre ei lăsându-ne înpresia că sunt supra-antrenați, în special înaintarea a fost impecabilă, fiindcă prin Aliman, Comloșan și Faur a înscris scorul de 7—0. O deosebită impresie o produs asupra publicului jucătorii Faur (centru-mijloc) și Mercea (extrema-dreaptă), cari au jucat cu multă influență.

Poate repriza aceasta, de elogii la adresa „Gloriei“, echipă definitiv consacrată pe frontispiciul foot-ballului românesc v'a cam plictisit, de aceea voiu căuta să aterizez cât mai repede și la gazde. Din capul locului trebuie să marturisesc că adversarul pe care la înfruntat „Mica“ în ziua de 27 August, a fost peste puterile ei; dat fiind că această echipă datează abia de câteva luni, așa că n'a avut timpul necesar spre a-și putea însuși un joc de-o tehnică superioară. Din cauza aceasta o comparație între ambele echipe apare hazardată, fiindcă ar însemna să fim prea pretențioși față de o echipă tânără, care însă mâine va deveni cea mai bună de pe valea Crișului Alb. Dacă jocul micștilor este justificabil, aceasta nu înseamnă că ne mulțumim cu rezultatul obținut, fiindcă deși au reușit să pericliteze de nenumărate ori poarta oaspeților, n'au știut însă — nerutinați fiind — să marcheze, ratând trei ocazii cari le puteau aduce cel puțin 1 sau 2 goluri. Un fapt nu se poate contesta că jucătorii „Micii“ au vădit multă însuflețire având și câteva elemente bune, între cari îmi place să amintesc pe simpaticul Nicolau, dinamul echipei, Boacci II. și Henrich, care a salvat echipa dela un scor și mai dezastros.

Dacă jucătorii „Micii“ n'au putut marca nici un punct acesta se datorește în bună parte majorității publicului spectator, care în culmea delirului a schelălăit mereu în limba lui Arpad, după jucători, demoralizându-i complet.

Ce impresie detestabilă vor fi produs acești rotofeli, asupra oaspeților? Mai ales că toți jucătorii „Gloriei C. F. R.“ însoțiți de dl. căpitan Rusu Virgil, erau români.

Deci să nu uitați deviza tuturor cluburilor!

Aviz amatorilor.

Arbitrajul d-lui Neagu, inexistent fiindcă ambele formațiuni au jucat prea fin, așa că nu mai era nevoie de un improvizat și nici de improvizările lui.

Emil Popa.

Rugăm pe onorații noștri abonați să-și achite abonamentul.

**„Victoria“ Ineu — „Mica“ Brad
2—2 (1—0)**

Duminică 3 Septembrie a. c., echipa „Victoria“ din Ineu, a jucat la Gurabarza un match de foot-ball amical cu echipa „Mica“ din Brad.

Înainte de orele 5 p. m. publicul, spectator, curios de a vedea pe d-ra Szigeti în uniformă de foot-ballist, aștepta cu nerăbdare apariția oaspeților.

Peste puțin timp jucătorii echipei „Victoria“ au apărut pe teren în aplauzele publicului, care se uita atent, să vadă care dintre jucători este d-ra, fiindcă nu prea se deosebea de băieți.

Dela tribună se auzeau mai multe voci. Care dintre ei este fată? O voce răgușită se auzi îndată: uitați-vă! aceia de colo este, arătând cu degetu spre ea. — Publicul lămurit pe deplin, aștepta începerea matchului. — La orele 5 a apărut și echipa „Mica“ începându-se matchul.

În tot timpul jocului publicul a urmărit jocul d-rei Szigeti, care a dat dovadă de pricepere în arta foot-balului. — Jucătorii dela „Victoria“ au jucat iute și frumos, ajungând ca repriza I-a. s'o termine cu 1—0 pentru ei. — În a II-a. repriză localnici văzând că gluma cu d-ra se îngroașă, deoarece mai primiseră un goal, au făcut supremul efort rezezind să egaleze.

Dela „Victoria“ au marcat Schezer B. și Bartoș, iar dela „Mica“ Boarci, Pop și Nicolau.

M. Jianu.

Duminică 10 Septembrie a. c., pe arena sportivă din Gurabarza, echipa „Unirea“ C. F. R. Gurahonț, va juca un match de foot-ball amical, contra echipei „Mica“ din localitate.

Inceputul matchului v'a fi la orele 3 p. m., iar trenul industrial va pleca dela bis. ort. rom. la orele 2 p. m. fix.

Nr. 51|1933.

Publicațiune

Dreptul de vânat a comunelor Ruda-Brad, Luncoiul de sus și Podele se arendează prin licitație publică pe termen de 6 ani, în ziua de 17 Septembrie 1933 orele 11 a. m. în biroul notariatului Luncoiul de jos.

Condițiunile de licitație se pot vedea între orele oficioase la oficiul notarial Luncoiul de jos.

Licitația se va ținea cu respectarea dispozițiilor art. 88—110 din L. C. P. combinate cu art. 8—14 din L. pt. P. V. și Regulamentul L. pt. P. V. Reflectanții vor depune oferte închise și 10% garanție.

În lipsă de oferte închise, licitația se va ținea și cu oferte orale.

Luncoiul de jos, la 20 August 1931.

Notar, *Morariu.*

Muncitorești

— Din informațiunile ce deținem, se pare că Ministerul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale intenționează, ca printr'o nouă deciziune, să reducă la jumătate cotizațiunile suplimentare.

Adeverindu-se aceasta, ar fi un prim succes în lupta grea ce duc Sindicatele independente naționale în contra impunerii cotizațiunilor suplimentare. Totuși lupta va fi dusă mai departe, până la victoria finală, înaintându-se deja un nou Memoriu la Casa Centrală a Asigurărilor Sociale, pentruca astfel muncitorii minieri de aici din ținut, să fie scutiți, pe mai departe, de a achita cotizațiuni suplimentare, cari sunt nedrepte și inutile.

— Muncitorii minieri din acest ținut, conștienți că lupta ce duc pentru apărarea intereselor lor profesionale, va fi cu mult mai

ușoară, dacă se vor constitui cu toții într'o corporație, au înființat un Sindicat independent-național local.

Tribunalul Hunedoara Secția I-a Deva prin sentința Nr. P. J. I. 2067/1933 din 20 Iulie a. c. a acordat personalitatea juridică acestui Sindicat și a dispus înscrierea sa în registru special al persoanelor juridice, sub denumirea de: Sindicatul independent-național al muncitorilor din industria minieră „Crișul Alb“, cu sediul în comuna Crișcior.

Între alte revindecări ale muncitorilor minieri, acest Sindicat susține cu tărie lupta grea, dar cu nădejde, în contra impunerii cotizațiunilor suplimentare de către Casa Asigurărilor Sociale.

Totodată, din toamnă, acest Sindicat, inaugurându-și noul său local, va începe și o vie activitate pe terenul cultural, hotărând a se ține minierilor diferite conferințe, cu subiecte morale, însoțite de filme de cinematograf și teatru, tinzând a crea o Casă culturală a minierilor din acest ținut.

Între primele cauze ce se vor debata înaintea Comisiei de judecată de pe lângă Casa Asigurărilor Sociale — Deva, Comisie care s'a constituit de curând sub președinția d-lui judecător I. Palade dela Tribunalul Deva, vor fi Contestațiile, înaintate de către muncitorii minieri ai întreprinderii „Ruda“ a d-lui Dimitrie D. Floru — Deva, în contra impunerilor nedrepte a cotizațiunilor suplimentare la fondul de pensie.

D. Z.

O lămurire pt. muncitori

Soc. „Mica“, dorind să se ocupe mai deaproape de îmbunătățirea materială a muncitorilor, din întreprinderile sale a înființat o secție agricolă, pusă sub conducerea d. ing. agronom Damian.

Secția agricolă, — deși înființată numai de vre'o două săptămâni, a și trecut la fapte — spre cinstea celor care o conduc. — S'au cumpărat tauri — din rasa pintzgau — dela Viena, a început pregătirea terenului pentru sădirea arborilor fructiferi, cari se vor împărți gratis la muncitori, etc.

Totuși — ca să-și facă o idee mai precisă — de actuala situație materială a muncitorilor săi, Soc. „Mica“ a dat o circulară-chestionar, prin care a rugat pe muncitori să răspundă cât mai exact la întrebările puse.

Și acum un exemplu:

Dacă un miner are 3 vite cornute, și în chestionar va pune numai una, sau chiar nici una, — va pierde, căci dela Societate nu va căpăta bonul decât pentru o vită să meargă la taurele societății, iar pentru celelalte va plăti.

Dacă va trece un număr mai mic de jugăre de pământ, i se va da mai puțini pomi fructiferi, etc.

...Deci este în interesul lor să răspundă cât mai exact la întrebările din chestionar.

— Sala: „Casina Română“ Brad. Artiștii Teatrului Național din Cluj sub conducerea d-lui Ion Tâlván, societar, în seara zilei de 9 Septembrie 1933, vor juca celebra piesă „IUBIRE“, piesă modernă în 3 acte de Paul Gerdaly.

În ziua de 10 Septembrie 1933, ora 9 precis se va reprezenta: „GINERELE D-LUI CHOTARD“ comedie în 3 acte de R. Ferdinand, în frunte cu Ion Tâlván.

Mica publicitate**Correspondențe**

D. C. Luca. Rog să publici declarația scrisă și semnată de mine, ce susțiu că l'am dat-o.

Altfel te rog să-ți retragi cuvântul. A. C.

Florian Florescu, răspunde lui Th. Tutorul și în special lui datorezi cel puțin un răspuns, fie el un „DA“ sau „NU“. Ți s'a expediat 3 teleg. 4 din celelalte, un aviz telefonic — două teleg. oficiale, din partea Prefect. și Rev. de Vâlcea. Bănuim că nu ți-a parvenit niciuna și în cazul ăsta ești un naiv dacă mai stai pe loc. Iar dacă ești cumva încurcat lucru ce nu l'ai spus până acuma de ce n'ai curaj să răspunzi — și n'ai mai ține pe nime încurcat. Ori ce ar fi la mijloc noi avem mijloace de a te salva — dacă ceri așa ceva; numai dă un semn de viață. Prezintă-te imediat Pref. și Rev. de Caliacra și răspunde la cecece au să te întrebe. Din Bazargic răspunde lui Th. prin această red. — asta pt. o mai mare siguranță. Dorim răspuns foarte urgent.

REDACTOR RESPONSABIL:

G. E. CAMBER